

AN-HA-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN GẤY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGO DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG—Boulevard Delanoue—Cantho
Directeur Politique: AN-ĐẮC-NGHĨA

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 3899

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BỐT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt-trình hay là gởi
bản nhứt-trình để thơ
cho M. ĐỒ-VÁN-Y quán-lý

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gởi số tiền
luôn, bản-quản lấy làm
thâm cảm.

ĐỒ-VÁN-Y
QUÁN-LÝ
Giá bán nhứt trình
AN-HA
Trọn năm.....\$400
Sáu tháng.....\$3 00
Giá bán riêng nhứt
trình L'APPEL
Trọn năm.....\$400
Sáu tháng.....\$4 00
Giá bán chung hai bản
Trọn năm.....\$10\$00
Sáu tháng.....\$6 00

CHÚNG TA CÔ NÊN LẬP RA những ngày kỷ-niệm cho những đừng tiên-bồi trong nước ta là những bậc có tài với nhơn-loại, có công với quốc-gia chăng?

Những lúc bình tâm tĩnh lý, ngồi mà tưởng thì con người ta sanh ra ở đời, giờ nào cũng phải trông cậy, nhờ-nhờ, giúp đỡ lẫn nhau mới được, nên chẳng vậy thì trời trời như cục đá ở chôn non cao, hùn quanh đen có một mình thì không tài nào sống được!

Nghĩ vì con người ta lúc lọt lòng mẹ mà ra thì đã có xung quanh mình nào cha mẹ, nào anh em; khi khôn lớn: nào vợ con, nào thầy bạn, nào họ hàng, nào làng-mạc cùng khi ra gánh vác việc đời lại nhân-quần xã-hội. Xem thì từ lúc mới sinh ra cho đến lúc lâm chung thì lúc nào chúng ta cũng có sẵn bên mình biết bao nhiêu người chong nom, đóc-liu, giúp-đỡ, che-chở, cho ta luôn luôn. Và lại Tạo-hóa sinh người ra hình như sinh chung cho xã-hội vậy; chứ chẳng phải sinh riêng cho một mình ai. Phương ngôn Pháp có câu: "L'HOMME EST NÉ POUR LA SOCIÉTÉ". Bởi thế nên người ta sống được là nhờ lẫn với nhau, dầu cho đồng ban dị chướng cũng có chỗ phải nhờ cậy lẫn nhau mà sống trên mặt đất này vậy. Biết bao nhiêu vật liệu cần dùng, nhứt thiết cái gì mà chúng ta cần đến là của mọi người trong xã-hội làm ra cả, nên chỉ: hễ ta ngửa tay thọ đến cái chi xung quanh ta thì ta phải chịu lấy ơn của một người khác tạo ra vật liệu đó. Bởi lẽ nên trên kia tôi đã nói hai lần rồi: ta sở dĩ sống được là ta nhờ lẫn với nhau đó.

Biết bao nhiêu người đời xưa, người đời nay, họ lao tâm tiêu tửu mà tìm tòi chế tạo những vật liệu cần dùng cho chúng ta: biết bao nhiêu người hiến thân hoại thể mà lên núi vào rừng, qua sông vượt biển, thí nghiệm đả phá những đấng huyền diệu của Tạo-hóa để duy truyền cho chúng ta ngày nay được biết gốc biết nguồn. Những đấng công lao cũng xử-trụ cũng thế gian đó, ta tưởng đến thì lòng nao lại quặn cho đành sao! Thiết nghĩ: những người đời xưa thì thật là hữu công cũng người đời nay nhiên lắm. Phẩm cái gì mà ta hưởng được dùng được ngày nay thì chính là ở công lao mồ-hôi, nước mắt của các người đời trước tạc cả. Nếu không có những người có công ấy thì thế-giới ngày nay làm

thế nào mà được như vậy. Ông Edmond-Aboul là một nhà văn-sĩ nước Pháp có nói: on peut dire, sans exagération, que la plus grande partie des richesses existantes est un bien fait des morts—Nghĩ là: chẳng phải nói ngoa, bao nhiêu những sự gì hiện thời có đây đều do nơi công cuộc của các người đã qua đời làm ra cả.

Thật vậy: cái thân của ta ngày đây là do nơi những người đã qua đời rồi mà ta cần phải chịu ơn người đời đời mới phải.

Tục thường ví: AN-TRAI NHỚ KẾ TRƯỞNG CÂY—Người trước đã chịu nhọc trồng cây, ngày nay có trái ra cho mình hưởng, thì mình há chẳng biết ơn người trồng cây đó sao! Nay mình muốn trả ơn cho người xưa thì phải làm thế nào? Người xưa đã qua rồi, không lẽ mình thỉnh họ ngồi dậy được mà tạ ơn tiền bạc! hay là lập trai dâng quí tề vái lạy! Xét lại thì không số cách nào trả ơn người xưa bằng cách nhớ ơn của họ.

Mình ghi nhớ lấy công-đức của các tiên-bồi vào trí-não, mình lấy đó mà làm gương và mình lại cùng ra công làm đều chỉ để cho kẻ hậu-tân được hưởng—Vậy có cách nào làm cho mình lúc nào cũng được nhớ công-đức người xưa không? Đọc sử cũng không nhớ được lâu, còn dựng hình xây bia có người không biết gốc tích hình ấy; chỉ bằng có một cách lập ngày kỷ-niệm những bậc có tài với nhân-loại hoặc có công với quốc-gia. Mỗi năm hễ đến ngày sinh hay là ngày từ của đấng hữu công nào đó thì chúng ta cứ làm lễ kỷ-niệm khắp cả toàn quốc: như thế có khi quốc-dân ta đều được nhớ lâu mà lại là một tâm gương xinh-lịch to-tác cho những người có công, có đạo với nhân-loại, với quốc-gia, với xã-hội kia nữa!

Một ngày kỷ-niệm, không những là một ngày vui chung trong quốc-dân mà là một ngày để nhắc lại cái công-đức nỏ nang của kẻ trước để cho người sau cũng biết: ấy cũng là rất có ảnh hưởng về đàng chánh-trị, đàng giáo-dục và bên tôn-giáo nữa.

Trong một nước mà có nhiều ngày kỷ-niệm như thế là nước đó có nhiều bậc tiên-bồi hào-khết anh-

Cùng nên lập chợ Vị có sáng kẻ buôn tự nhón

Nhờ cuộc vận tải thương trong tỉnh hiện nay vì sông thì tàu nhỏ ghe dờ ru lùa hành khách chở chuyên hóa, trên bờ thì xe hơi, xe chạy khắp các nẻo đường chỗ sang chỗ kia, tiện bề cho nhơn-lai vãn. Hễ tiện việc thông thương chở chuyên hàng hóa thì buôn bán trong xứ càng ngày càng được tăng-tần lên mãi. Nhờ vậy mà sở chợ nhỏ trong tỉnh thương bán xem rất thành-lịch hàng kẻ chợ cũ lập ra đã lâu (chợ Ô-môn, Bình-thủy, Gai, Phụng-hiệp, Trà-nôn, Cánh-ké v.v.) còn có nhiều chỗ thuê gióm phố mà ngày nay thiên hạ hội bán buôn mỗi buổi sớm mai cũng là đông đảo như mây có lập chợ rồi vậy.

Tại Phong-hòa, Thanh và Cái-tác hiện thời ba chợ mỗi buổi sáng, các bạn bán cá, gạo, rau, hành, nhơn-lai buôn bán đủ thứ. Tuy khó nhả-chợ lập sang, nhưng các bạn hàng, dường như có kỷ-hen

hùng. Một quốc-dân hiểu ngày kỷ-niệm là một giòng biết trọng nhờ ơn người trước là một đức dè-làm gương cho kẻ bắt chước vậy. Trong các nước-minh bên Thái-tây lại có nhiều kỷ-niệm riêng cho mỗi phái-hội. Như phái văn-học thì có ngày kỷ-niệm riêng cho các văn-sĩ thì ông, các danh ca-nữ thì có những ngày kỷ-niệm cho các bậc học-lại có ngày-niệm cho những bậc danh-vệ khoa-ây v.v... Còn nước Nê-thật cũng chẳng phải là chẳng những bậc vi-nhân danh-tử như vua Lê, chúa Nguyễn, Ngô-văn-Châu, Lê-văn-Duyệt, Võ-Tài Phan-thanh-Giảng v.v... trong hàng thượng lưu tri-thủ của ta trong 3 kỷ được cũng nhơn-tình về vãn-dé này, hội chung-trình lập các ngày kỷ-niệm ngày "Hưng quốc-khánh-niệm" của Đức Kim-thương lập ra mấy năm nay đó, rồi để đến khi dưng lên cho Đức Kim-Thư ngự khải và cầu Bệ-hạ xin ứ Chánh-phủ bảo-hộ y-phê được ứ quốc-dân ta khánh-lễ kỷ-niệm hàng ngày quí hóa đó khắp cả 3 kỷ để hoàn-tưởng các công-lai-từ của những bậc vi-nhân trong nước nhà mình, cũng như các nước bên Âu-Mỹ vậy, lẽ được cùng chung-lễ!?

PHẠM-NH-ĐƯƠNG

Trở qua Đông-Pháp

Mới nghe tin ở Đại-Pháp gởi qua nói rằng: Quan Toàn-quyển Merlin, hiện nay đang ở nghỉ bên chánh-quốc, chẳng bao lâu đây, sẽ trở qua trùng-nhậm cấn-quyển cõi Đông-Pháp lại như trước.

Trước, nhóm nhậu lữ-lực ở hai bên lễ-dường có chỗ lại nhóm (như ở Cái-tác và ở Phong-hòa) choán mất một khúc đường, nhậu lúc xe hơi chạy ngang, thì cũng rất cút-lồng thay mà thầy bạn hàng, kẻ lo bung thúng người lo xách rổ hời-hà lo tránh cho khỏi dẫm xe đi qua; lại còn bất-tiện lắm là nhấm khi trời mưa xuống, thầy họ hương-bà dọn hàng-vật vô nơi mà hàng ba của mây căng phờ mà dục mưa. Chờng trời tạnh lại dọn hàng ra; thật cũng là nhọc nhằn cực khổ, bán chẳng yên nơi, ngồi không thảnh-chở của mây chỉ bán hàng ở nhà-quê đây quá. Bì-nhân được mục-kích việc này là nhấm lúc có việc đi đến 3 chỗ này, thầy tình-cảnh này; khi về bì-nhân cũng còn tưởng tượng trong óc hình việc này; nên xin viết ít hàng ra đây để lời khản-ước cùng 2 ông nghị-viên, 2 ông cai-tổng Định-bảo và An-trường (vị làng Phú-lợi (Cái-tác) và Thới-bình (Cánh-ké) về tổng Định-bảo còn Phong-hòa về tổng An-trường, cùng Hương-chức 3 làng sở tại đó, lẽ cũng nên bàn tính thế nào cho có một cái nhà chợ để tiện việc cho các bạn hàng buôn bán trong lúc mưa nắng, khỏi lo tránh dèp trong lúc xe hơi đi qua.

Tuy vậy nói đây, chờ bì-nhân cũng tưởng rằng việc này: trên Quan-Chủ-thỉnh, Quan-Chủ-quan Châu-thành, dưới thì mấy vị Cai-tổng, Hội-dồng và hương-chức 3 làng đã chẳng thấu-rối; nhưng chưa tình được đây là lẽ cũng tại khiếm khuyết số bạc công nhô chưa dự-dịnh về việc lập nhà chợ này thì phải! Chớ chẳng lẽ việc lập chợ là việc ích-lợi cho nhà nước và cho dân, nếu nhấm chỗ nào người ta khó bề tới lui mà nhóm chợ thì chẳng nói chi; chờ như chỗ đã thí từ dân đã tự-hội-sáng-sáng; nhà nước chỉ có lo giùm cất thêm nhà chợ và ra hàng lệ buôn bán trong chợ thế nào; thì chẳng lý nhà nước chẳng đoan-hoàn đến sao?

Nghề đầu: tại làng Thới-bình trong tuần-thang Juillet tới đây sẽ cho phép đầu-giá cất một cái nhà chợ; còn 2 chỗ kia hiện nay thì chưa nghe nói đến. Vậy ước ao sao cho Cái-tác và Phong-hòa (trách Bà-hút) được chông có nhà chợ như làng Thới-bình, bởi 2 làng này mỗi buổi sớm mai mà nhứt là ở Cái-tác số bạn hàng tụ nhóm buôn bán tập-nạp cũng chẳng kém chi ở chợ Thới-bình đó.

Thê-Trung

Văn uyển

Kỷ giữ Quốc-Hưng (Rachglá)
Thơ thấy càng khen liếng Quốc-Hưng
Vừa tra đây do bạn diễm luân
Nam xe đất Mạnh đi em bánh.
Bây bước sắn Trình đường vững chường
An-trường trước đầu riêng bốn móng
Lòng lân sau cùng đỉnh đôi sừng
Đường xa ước dặm mây mà gặp
Chen rợp thanh liên một lược bưng

Tự thuật
Xuân thu lợi hui tuổi ba mươi
Cuộc thế chưa cay nếm đủ mùi
Ngân nỏ hiều trung không muốn thốt
Gầm đường phú quí có gì vui
Cồng danh sai cảnh lòng chưa xót
Nhà cửa bận chon da ugam người
Chỉ muốn an nhàn trong nửa kiếp
Thầy lay con Tào khéo phan-phui

TRẦN-THI-THÀNH
Bình-thành-Đông (Châu-Đốc)
Đại võ
Lu lờ vãng đc diệu hơi nồng
Tạo hóa một bầu âm cõi đồng
Giờ thời lay nhành khua lá lục
Mây giăng bủa góc rười mưa hồng
Áo tơi e mất lòng bản sĩ
Nón kết danh cam bụng kẻ nóng
Cổ cây nhứt gỏi cầm trời trong
LÊ-THANH-LONG

Họa nguyên vận
BÀI THƠ "HÀN GIA TỰ TÌNH" CỦA M. LÊ-THANH-LONG ĐÃ AN-HÀNH TRONG AN-HA SỐ 310
Đèo đèo dai dai một cái nghèo
Đã đem đi bỏ hẳn còn theo
Ngày hai cơm tẻ lòng ngay sạch
Bữa một áo tơi dạ thảo đeo
Quyển sách Châu gia từ từ rang
Thếp đèn Nhan thị ngọn leo heo
Nghèo giàu biến bậc như con nước
Lúc can lạch sóng lúc ngập đèo
NGUYỄN-VĂN-ĐẮC Cánh-thơ

Cải-gòi viết của nhà

TRƯỚC THỜI LẬP NGÔN CỔ LAM
BÉU QUAN HỀ
CÓ CÂU: HANH-VAN-TÌNH ĐẤU
CHUỘC-HA-BUT-QUÍ-THÂN-KINH,
thế thì cái trách-nhậm của nhà cầm
viết để huy-dộng nơi tráng-ngôn-
huyền-chàng là nhỏ. Chúng ta cầm
viết mà tóa ra một bài văn, một bài
thơ, hoặc một thiên-tiểu-thuyết nào
trên tờ Báo-tất cũng có các vi "tình
tử" chừng chiều, tất cũng có các
vi quí-thần để ý, còn chi trân-trọng
hàng, còn chi giá-trị hàng! Do theo
hai câu Hân-văn trên đây thì cái
ngòi viết của chúng ta phải có làm
đều quan-lệ, chớ chẳng không.
Muôn năm cho dạng cái giá-trị,
muôn cho rõ thâu-miền công
chúng gọi bài ấy là một bài văn
trần-trọng, thì chúng ta nên dè-ý
về lối ích-quốc-lợi-dân, chỉ rõ về
lối phong-thuần-tục-mỹ; tránh xa
lối bất-nhược-suy-đổi cho xã-hội;
đó là các trách-nhậm của nhà trước
thời lập-ngôn vậy.
Hiện nay là lúc bán-khai, dân-trí
còn đương hần-hai trên con đường

tân hòa, trẻ em còn đương tò mò
trong cái óc non khờ, chúng ta
cũng nên xu hướng ngọn đuốt
ích thành vào dân trí, nên đem về
cái màu tân hòa vào trong óc non
khờ của trẻ em, dầu vậy có thể
thia được trong muôn một, thì
chúng ta cũng đang chờ một ích
vời đời trong muôn một vậy.

Vì thế cho nên phải nhìn ra một
đôi giờ để tâm kiếm cái tư tưởng
nào mới, cái ý kiến nào hay, viết ra
trên mặt Báo, mong cho giống nói
chống nghe chống thấy, thì là đủ
cho cái sở nguyện rồi, còn chỉ mơ
ước bằng. Chúng ta chẳng nên
tưởng rằng: mình là nhà trước-
thor, lập-ngon, biết viết thư
bài, biết làm tiểu-thuyết, lợi
hại chẳng cần, hưng suy chẳng kể
miếng là có cái tên họ của mình
đừng kể cái bài đang cho chữ
khán-giả biết đó thì là xong.

Chẳng phải vậy đâu, cái phận sự
của nhà viết Báo là vì vận mạng, vì
chứng-tộc mà phải thổ lộ, chớ chẳng
phải vì khoe danh vì trách lợi mà
mới ra viết Báo, cốt để phụ ích
cho dân hậu tấn, viết Báo cốt
chẳng phải để se-sua tên tuổi, cho
nên mỗi khi chúng ta cầm viết
thì chúng ta phải chú trọng hai
chữ "lợi-hại" là đầu quan-hệ nhất
ở trách nhiệm viết báo của chúng
ta vậy.

Câu văn tuy gọn ghẽ, lời nói có
hùng hồn, nhưng cái để mục nó
thuộc vào lối đối phong bại tục thì
cũng nên tránh lấy cái đầu quan hệ
ấy. Còn như câu văn vừa được
xui thuận, lời nói vừa được dễ
nghe, nhưng trong cái để mục có
về ích lợi, dầu cho nhà Báo nào
cũng phải hoang nghinh cả, lẽ nào
có đủ tài bày truyện nam kinh mà
chỉ.

Ngày nay chúng ta đã biết rõ
cái ngôi viết của chúng ta có làm
đầu quan hệ, một giờ nào chúng ta
cầm viết thì chúng ta cần phải nhớ
cái ngọn gió diên luân, đảo lý, bại
tục tối phong, hoa nguyệt suy tình
sắc dâm loạn tử, đứng lầy bôn ầy
mà quạt thổi vào cái óc non của
trẻ em, nhận chắc cho gió ầy là
ngọn gió xôn xang về đạo đức
không dạng khoé khoan cho tình
thần, thêm sự hổ ịch không thấm
thía về đạo đức, về tinh thần, đầu
bên công trao trả cho làm tưởng
cùng chola vô dụng; thế thì chúng
ta cứ lấy lời ngay lẽ thật nẻo lợi
đáng may ta tò mò mà mãi, thể
nào cái óc non kia lại không thấm
thía, lo chi cuộc tân hòa của bước
đường tương lai lại không mau
chóng sao!!?

Nguyễn-Bửu-Hạp
Omôn

Kim-biên du-ký

Phân thưởng của Hội Ngoại-giáo
hộ-học Nam-kỳ

Trong tuần tháng Février năm nay
Hội Ngoại-giáo hộ-học Nam-kỳ có
đem một đoàn si-từ trên một trăm trò
đi du-lịch tại Kim-biên thành Phom-
Penh-Cambodge). Khi về Hội có mở
cuộc thi, ra đề: Kim-biên du-ký cho các
trò có đi du-lịch đó tranh tài coi trò
nào đặt bài có ý-tư cao thâm hơn.
Nay Hội đã kiểm-đuyệt bài-vở xong
xướng và sắp theo mấy hạng sau này
mà cho phân-thưởng:

PHÂN THƯỞNG NIỀNG

- 1- Nguyễn-đức-Ngãi (Trưởng sư-
(Phạm)
- 2- Georges Goupillon (Trưởng
(Bồn-quốc)

PHÂN THƯỞNG THƯ NIỀNG

- 1- Ng-v-Quí Cours Supérieur B.
(Bentre)
- 2- Ng-v-Thuận Cours Supérieur A.
(Cantho)
- 3- Ng-v-Sáng Cours Supérieur A.
(Giadinh)
- 4- Tr-v-Quốc Cours Supérieur A.
(Giadinh)
- 5- Tr-quang-Đức " " A.
(Gocong)
- 6- Tr-huân-minh-Ly " " B.
(Soctrang)
- 7- Yết Cours Supérieur B.
(Tayninh)
- 8- Ng-duy-Hình " " A.
(Thudamot)

PHÂN THƯỞNG THƯ NHỊ

- 1- Ng-v-Bửu Cours Supérieur B.
(Bentre)
- 2- Lê-q-Huỳnh " " A.
(Cantho)
- 3- Lý-cầm-Hà Cours Moyen B.
(Cantho)
- 4- Bùi-v-Lại Cours Moyen A.
(Giadinh)
- 5- Phạm-công-Đô Cours Moyen B.
(Giadinh)
- 6- Tr-v-Thành Cours Supérieur B.
(Gocong)
- 7- Đỗ-v-Đất Cours Supérieur B.
(Sadec)
- 8- Ly-v-Kiên Cours Supérieur B.
(Soctrang)
- 9- Quế Cours Supérieur B.
(Tayninh)
- 10- Ng-h-Phước Cours Moyen A.
(Thudamot)

PHÂN THƯỞNG THƯ BA

- 1- Ng-v-Thường Cours Moyen B.
(Cantho)
- 2- Hồ-vân-Búp Cours Moyen
(Thuduc)
- 3- Lê-q-Ngà Cours élémentaire
(Mytho)
- 4- Ngô-v-Nuyệt Cours Moyen
(Thuduc)
- 5- Nguyễn-vân-Onau dit Ba
(Tanau)
- 6- Huỳnh-v-Chiêu Cours élémen-
taire 2- A. B. (Thudamot)

Nhiều quyển sách tốt đẹp quý báu
đã gởi cho các quan Chánh-Bổ Chủ-
tỉnh rồi đang phân phát cho những tờ
đang chăm đầu cao trong ngày phát
phân thưởng lễ bài-trường tới đây.

Thơ sự

Cairang

SẦM CON HAM VỀ THẨM MÃ AN CẤP CỦA CHÚ 3.015\$

Một con sầm nhỏ 12 tuổi tên là
Xam-Côn ở đây-từ với chệch Lâm-Dinh
con của chệch Lâm-Thai 53 tuổi buồn
hàn lưa ở Cairang (Cantho), ngày nó
bị tên chệch Trần-Thông ở gần Lâm-
Dinh dụ dỗ nói với nó rằng: ông già
của người chủ này có ở trong tú sầm
nhiều tiền giấy xanh xanh về hình ngộ
ngộ, vậy mày coi chừng hề khi nào
ông mở tú ra quên khóa lại thì mày
lên lấy đem cho tao cho khá khá thứ
giấy xanh xanh lớn đó rồi tao cho
mày tiền bạc nhiều lại tao sẽ dẫn mày
về Tào được mấy trăm tía mà mày
rồi cho tía mà mày tiền bạc đó mà
làm giàu sướng quá, hơn là mày ở đó
đây mặt kíp lại không được về Tào
mà thăm cha mẹ gì hết! Xam-Côn nghe
nói mừng lòng bên chịu miệng liền.

Sáng dịp hôm bữa 15 Juin rồi đây
chệch Lâm-Thai mở tú sầm ra rồi quên
khóa lại, nằm kể đó mà ngủ trưa,
Xam-Côn lên vô lấy một xấp giấy xanh
lớn chạy đem qua đưa cho Trần-Thông;
lông tham không dấy, Trần-Thông xướng
nó về lấy thêm một xấp nữa cho nhiều
nhiều, Xam-Côn nghe lời về thộp một
xấp nữa là 2 xấp đem đưa hết cho
Trần-Thông; anh ta bên cho Xam-Côn
500\$, nó lên đem về giấu kín dưới đáy
rương của nó.

Khi ngủ thảng giấc chỗi dậy, Lâm-
Thai thấy tú sầm của mình quên khóa
thì hoảng kinh lật đật đem bạc lại thì
tấy mất hết 3.015\$00. Lâm-Thai thất
sắc, sự nhỡ lại với nhà thì có một

mình con sầm nhỏ Xam-Côn vô ra đây
mà thôi, kể ta bên xét rương Xam-
Côn lấy được 500\$, tra hỏi nó thì
nó khai rằng nó ăn cắp giấy xanh lớn
mà đem cho chệch Trần-Thông ở gần
một bên. Khi đến Trần-Thông thì anh
ta đem ra 200\$, chịu có là bạc của
Xam-Côn thì cho anh ta có bấy nhiêu
đó mà thôi. Xam-Côn xi-xôn chỉ trong
một Trần-Thông mà nói hết đầu đuôi
tại anh ta cái nó ăn cắp cho nhiều
nhiều đem cho anh ta rồi anh ta cho
nó tiền bạc nhiều và dẫn nó về Tào
thăm a-bố-bố của nó nên nó có ăn
cắp nhiều nhiều 2 lần 2 xấp giấy xanh
lớn đem trả hết cho anh ta.

Ông có đọc Trần-Thông và Xam-
Côn làm tội làm giải ra tòa đem đó chờ
ngày tra xử mà làm tội.

Hết ham về Tào tham mà chưa!!?

MỘT TIỆC TIỀN HÀNH

M. Phạm-kim-Lung chủ sự sở diên-
tín đặc biệt trở về Saigon, nên ngày
21 Juin 1925 tại nhà diên-tín các bạn
đồng ty tang thân bằng bày ra một
tiệc tiền hành; khi dùng rượu khai
vị rồi, cũng nhau nhộp tiệc, thì có
M. Lung, M. Diên (thế vị) M. Phụng
chủ sự sở diên-tín Bảixau, M. Đài
chủ sự sở diên-tín Banglong, M. M.
Mùi, Cường, Hiệp, Mẹo, André Cự,
Nhi, Xuân đồng ty cùng ông Lung và
M. Kim-Vàng thông ngôn trạng sư.
Đang khi dùng tiệc thì tiếng nói tiếng
cười lẫn bỡ, khi dùng đến đồ tráng
miệng thì M. Kim-Vàng đứng dậy
xin quý vị thầy cho phép tỏ vài
lời thành thật như sau này:

Thưa với ông Lung.
Kể từ ngày ông đến hành sự trong
tỉnh Soctrang này đến nay tỉnh có sáu
năm trời, thì trong sáu năm đó tỉnh
tôi đối với ông thế nào, ông cũng thấu
đáo cho, ấy ông không tôi hay tin
ông đến đây về Saigon thì cũng không
lấy chi làm lạ cho lắm, vì lộ quan
trưởng tôi là lẽ thường, nhưng bấy
lâu nay ông loan tin câu chuyện
thế này mà nay mai ông dời đi rồi,
nghĩ vậy rồi nó cũng bắt buồn lòng
lắm lắm nên mỗi cảm tình tưởng
không thể tả, mà dầu cho tôi sáng có
ngân lời ạn tiếng thì tôi với ông cũng
phải cách biệt, và cũng không qua là
sự thật lòng cùng nhau, nay quý vị
bằng hữu, quý chức đồng ty của ông
trần thiết một tiệc, tôi xin chen vào,
vậy trước đây tôi xin quý vị vui
lòng cho phép tôi thay mặt với ông
Lung dùng rượu ly rượu này với chúng
tôi để tiễn đưa cho cái tình lưu khứ,
và chúc cho ông Lung cùng hữu quyền
thượng lộ bình an, và cao thăng quởn
tước. Dứt là M. Lung xin đáp.

Tôi tin rằng lời của bạn, vì bấy lâu
đang gần gũi thì cũng rõ ràng tình
tình một dạ, bạn tuy đang
em út, lại bạn kém về học thức, nhưng
bạn có cái cố học tập, cái chí châu
lưu nên bề xử của bạn trên thuận
dưới hòa, đối với ai thì bạn cũng
giữ một chữ qui, nên tuy bạn là người
khác ty mà bạn có lòng hoài cổ chung
cùng trong này, thì tôi lấy làm
hân hoan mà thấy rõ tấm lòng của
bạn đối với tôi đến ngày rồi cùng là
ngày tôi đi khỏi xứ của bạn vậy. Nay
cách biệt đôi đường, chẳng khác như

cánh bèo tang hiệp, miếng là còn non
còn nước cũng còn ngày đó bạn, vậy
tôi cũng chắc cho bạn cũng qui quyền
ở lại an lành là đều qui như, sau đây
tôi xin gởi gắm quý thầy phụ sự lại
cho M. Diên, đối với nhau trong ty
thì là đồng nghiệp, còn đối quốc dân
chính là đồng bào, vậy mọi sự xin hãy
thương nhau, điều dắt nhau cho vững
bước đường sau; đây tôi cũng còn
một điều thành thật tỏ với quý thầy
phụ sự trong mấy năm đã qua, và
tưởng quý thầy cũng thấu rõ, vì tôi
có cái nhiệt huyết muốn sao cho quý
thầy mau tiến tới cùng không hề trễ
trễ công việc, ấy cũng là sự bất đắc dĩ,
ngày nay quý thầy ở lại, còn tôi nay
mai lên đường thì tình quyến luyến
bấy lâu, dầu cho có cây còi phải ầu
sầu huôn là tả dạng linh hơn vạn vật,
vậy xin quý thầy thương tình phủ hỷ
những sự đã qua, tôi chừa cho quý
thầy cũng hữu quyền ở lại dạng vạn
sự như ý, và quý thầy cũng biết: "vì
thần kiệt lực" vì đường công danh của
quý thầy còn dài, rứa, tấn bộ cho kiếp
thì nên hiệp lực cùng M. Diên lo cho
tròn phận sự.

Trong tiệc yếm lặng trông ra có vẻ
thần ái lâm, nhấm nhấm còn tình
cảnh nào bằng trong cơn chia xẻ,
mảng tiệc lần hồi giả từ lui gót, ngoài
pháo nổ rền, cho lấp tiếng than thầm
thương nhớ.

K. Đ.

Rachgia

AN CƯỚP BỊ BẮT

Trong đêm 19 Juin 1925 có một
đàn ăn cướp ước trên 20 tên, lúc 12
giờ khuya áp tới đánh nhà Phó hương-
quân Nguyễn-văn-Chang ở làng
Thạnh-Lợi tổng Gia-ninh (Rachgia).
Khi ăn cướp động cửa thì Phó hương-
quân Chang hay bên gác vợ con lóu
ra ngửa sau thoát khỏi là làng lên dân
sự áp tới tiếp cứu đánh với ăn cướp
như trận giặc nhỏ. Gón ăn cướp vô
nhà được đào soát lấy vàng bạc áo
quần; chứng tình bề cự không nổi, vì
dân làng tráng tới một chập một dòng,
ăn cướp đồng bè bươm rảo, dân làng
đuổi theo một đôi lúc giấu rồi trở về.
Chứng thấy chánh Hương-quân Lê-
công-Kỷ hiệp cùng tên bếp Nguyễn-
khắc-Thương theo giấu riết tới gặp
chúng nó, bếp Thượng bản trúng 3
tên ăn cướp, bắt được tên Rạng và
tên Danh đem về tra vấn. Rạng bị đau
nơi chơn, còn tên Danh bị bắn trúng
nặng, chở nó đến nhà thương Rach-
gia thì nó chết liền.

Làng tra hỏi tên Rạng thì nó khai
bắt thêm 7, 8 tên nữa rồi giải nộp bọn
nó ra tòa Rachgia đem bắt vào khám
chờ ngày tra vấn.

Nội vàng bạc áo quần các vật mà
Phó-hương-quân Chang bị mất tính
ra cả thảy chừng 1.000\$.

ences en Europe:
L. MAYENCE & Ce
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

PROVINCE DE CANTHO

AVIS D'ADJUDICATION

Lieu, date et heures de l'adjudication: Bureaux de l'Inspection de
Cantho, le 16 Juillet 1925, à neuf heures du matin.

Objet: Construction d'un Marché à Cai-Khe, village de Thoi-Binh
(Cantho)

Importance approximative: 2877\$53

Cautionnements provisoire et définitif: 48\$00 et 96\$00

Bureau: où le cahier des charges peut être consulté: Bureaux de
l'Inspection à Cantho, bureau de la Subdivision des Travaux Publics
de Cantho et au 4e bureau du Gouvernement de la Cochinchine à
Saigon.

Cantho, le 15 Avril 1925

L'Administrateur

CỦ MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HUỖN
CỦA ÔNG

Lương-y DEHAUT

uống trước khi dùng cơm,
thì **CHẮC ĐẮNG KHỎE MẠNH LƯƠN**
và ngăn ngừa các chứng bệnh nguy hiểm bởi
tính huyết hư hay là ăn không tiêu mà sanh ra.
Thuốc huôn này trị các chứng bệnh:

**NHƯC ĐAU, AN KHÔNG TIÊU,
NANG BAO TỬ, CHỒNG MÁT,
KHÔNG THỦ THỜI.**

HÀN TÀI: Nhà ông Lương-y
DEHAUT, 147, Faubourg St-Denis
Paris, cũng khắp trong mấy
liệm thuốc.

**Nhờ thuốc Pomade
Cadum thoa mà da hề
phồng, hết nổi đỏ rần.**

XÀ-BONG CADUM
dùng lợi lắm vì rửa
cho tới cùng hết cũng
còn cứng không tang
mau như các thứ
xà-bong thường vậy.

In vừa rồi

Tưởng hát Cải-lương
"TANG-DAT-GIA-GAT"
Diễn làm tám màn.
Đủ bài bản, có thủ lớp.
Lời văn chải chuốt.
Câu dơn thanh tao.
Đề bài tại:
Chợ-mở Nguyễn-thị-Mai và Lê-Mai
Cantho: Bùi-huân-Huân và
An-Hà An-Quân.
Long-xuyên: Trầm-Khuê và
Tăng-kim-Tiết
Bá-liên: Lân-Phát
Phong-Thanh: Union Annamite và
aux Interêts Mutuels.

Nota - Kể từ đây vị nào mua si
nửa thì cũng đề lời rao giùm như trên
đây.

Tưởng "Bửu-Cánh Trưng-Duyên"
đã cho ra kỷ niệm 5 ngàn cuốn đương
in. Ai mua xin viết ttr cho M. Mộng-
Trần ở Phong-Thanh mà thương nghị.

Cùng thì tưởng hát Cải-lương

Thưa phải, cũng thì tưởng hát Cải-
lương mà chữ-tôn độc-giá nên đề mặt
vào hơn chữ tưởng nào nữa hết.

Vì sao? - Thưa chữ-tôn, vì độc bôn
tưởng này, chữ tôn đã chẳng sanh
buồn sanh chán về cách sắp đặt lớp
lan và văn chương của tác-giả mà thôi;
mà chữ tôn lại còn dạng thấy hỗn
luân-lý nước nhà phướng-phất ngay
trước mắt.

Tưởng ấy tên chi? Tác-giả là ai?
Giả bao nhiêu một cuốn?

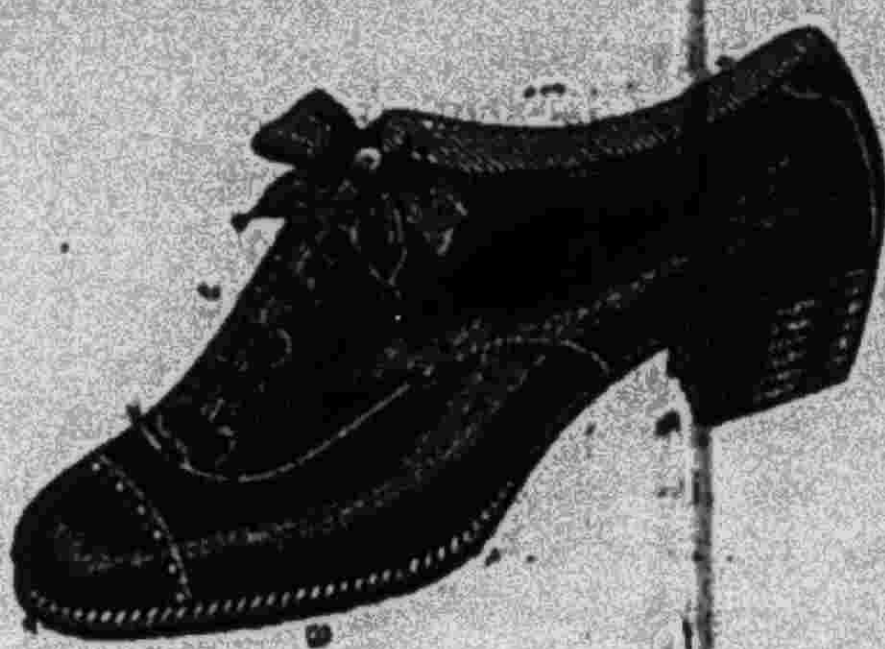
Thưa chữ-tôn, tưởng ấy nhân đề
là "Tiết-Liên Lương-Duyên", tác-giả
à Lâm-doan-Chánh, bút tự Bà-ngô-
Mai (Cairang), giả mỗi cuốn là năm cuốn.

Tưởng "Tiết-Liên Lương-Duyên"
đây diễn theo truyện "Tiết-như-
chính-dòng", từ lúc Liễu-viên-Ngoại
là thần sanh của Liễu-kim-Huê tra
án "hồng-y" cho đến lúc Tiết-Lê gặp
Liễu-kim-Huê tại miếu Đông-cô mà
thành nên chồng vợ.

Tưởng này phần làm tâm mãn, có
hơn bốn chục bài ca, lời dặt dề rất
thanh bại, nhà soạn, giả mỗi cuốn là

Fondée en 1913

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER
7, Rue des Caisnes — HanoiKính cùng Quý-vị đang rở, tiệm tôi đóng giày tây, da và làm rón
nhiều kiểu đẹp, giá hạ, xin chờ tôn chiều cõ. Bán sĩ giá
thực rở.Chủ-tiệm NGUYEN-TIEN-HAM, kính mời
CATALOGUE FRANCO SUR DEMANDE

Vài lời cùng bạn

Từ ngày tôi về ở Sài, ở đây nay, vì
chưa chọn được nhà cho vợ, nên
đay dỗi, oán dỗi, làm cho học lòng
nhiều vị thân bằng, cổ hữu, lại tình
phải phải công tiếm kiếm.

Nay tôi quyết ở tại nhà 240 NƠI
ĐƯỜNG PELLERIN (Bà-lơ-cô) tự kêu
là đường lên nhà thương cho thuốc
chó đại).

Vậy như quý vị ai muốn tìm việc,
hoặc là cậy mượn tôi về việc kiện thưa
xin mời đến coi đó, tôi sẵn lòng tiếp
cước và chỉ vẽ cho nên việc. Rất thân.

Nguyễn-tân-thanh
Cựu Trưởng-đàn
1er clerc de Me Dartigues, avocat
Saigon

Cuộc đánh số Panama

Đóng trước 20 quang có phước trúng được
500.000 quang

AI muốn thử số may, không biết chừng mình được trở nên giàu có liền
là mình đánh số Panama, mình mua mandat đóng lần đầu 20 quang, sau n đi
tháng đóng 30 quang, đóng trong 10 tháng thì hết số. Khi mình đóng 20 quang đầu, thì
Công-ty số sẽ gửi cho mình một cái sổ để mình đóng lần chủ, được tới kỳ
xổ số mình dò coi họa may trúng mà lãnh tiền. Số Panama đóng trước thì số 11.8
nào cũng phải trúng từ 500.000 quang, 250.000—100.000—10.000—5.000—
2.000—1.000—chốt hết là 400 quang.

Một năm xổ ra 4 kỳ: 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre. Mỗi lần
xổ rồi, công-ty sẽ gửi đến cho mình một cái bản kê những số đã ra cho mình dò
số của mình.

CÁI thấy cho trước 20 triệu quang.

AI muốn thử số may lần nữa trong nháy mắt thì mua mandat 20 quang
đóng cho BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, RUE PAPÈRE, MARSEILLE
(FRANCE), còn sau số đó 10 tháng n đi tháng 30 quang nữa, Trời ngó lại có
biết chừng nào, nên làm từ từ là!

Ô KÊ CHỈ DẠI THẬP BỐ HOÀN Thuộc bộ huyết đều kinh trị 5
hư huyết bạc, giá bán mỗi hộp 3 lượng 1\$70

"SÂM NHUNG BỔ THẬN BẢO CHƠN HOÀN" Thuộc trị
lâu lâu năm dai dai, rất rất đau âm có nữ hoặc
nhí 1 eo nước dãi mà ra, giá bán 1 hộp 3
lượng 2\$00.

"TÍCH THO CỔ TINH ĐƠN" Thuộc trị
tích một ung, giá bán 1 ve 30
grammes 0\$40.

CẤP DẠI BỔ PHẾ HOA BÂM
HOÀN Thuộc trị ho lâu
năm dai dai, rất rất đau
khô, giá bán 1 ve
30 grammes
0\$70.

"SÂM YẾN NHUẬN PHẾ CHỈ KHAI HOÀN"
Thuộc trị ho lâu ho
khô không đàm, hoặc
có mủ, hoặc tã tã, giá
bán mỗi ve 30 grammes 0\$80.

"TÍCH THO BỔ NGUYÊN VỆ SANH THẬP" Thuộc uống bổ người khí cho
con người rất hay, giá bán mỗi một ve 300
grammes 3\$00, 1 ve litre 1.000 grammes 9\$00

"HUYỀN LƯNG THÁI BẢO ĐƠN" Thuộc uống nhuận
trương trị bà "chứng", 1 hộp 1\$10.

TẠI NHÀ THUỐC THUỐC XUÂN ĐƯƠNG chủ nhân LÊ-VĂN-
HUYỀN Tròn có bán.

am cái, tưởng cũng không phải là
Trong bốn tướng ấy, tức-giả có diện
nhiều đẹp, xem qua rất rõ ràng, ai
oan, bị thãm khốn, cũng, nà ta, nít
và đáng khen nhất là tác giả khéo là
cánh nào bịch như cánh này.

Nhà nào có con gái cũng nên mua
một cuốn tướng này, giá chẳng là bao
nhiều, trước là ngắm nà cao đẹp cho
con cháu nhà nà mà sửa tánh rằng
lông, sau cũng mua vui động một vài
trong lúc đêm khuya canh vắng tưởng
chàng phải là vô ích vậy.

Vậy ai là bạn tri kỷ của M. Lâm-don
Chánh đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

AI là kẻ tri âm đầu?

Sách mới lại

Grammaire C. Augé Cours Préparatoire 0.50

Grammaire C. Augé Cours

Elémentaire 0.60

Grammaire C. Augé Cours Moyen 0.80

id. Cours

Supérieur 0.90

Mémento de poche 1.00

Dictionnaire Larousse

classique 3.00

Dictionnaire Armand colin 4.50

Petit Larousse illustré 3.80

Géographie Focin Cours

Préparatoire 0.50

Géographie Focin Cours

Elémentaire 0.70

Géographie Focin Cours Moyen 1.00

Arith. Leyssene Cours Elémentaire 0.50

id. (Livres du maître) 1.00

Choix de lectures (A. Mironneau)

Cours Préparatoire 0.60

Choix de lectures (A. Mironneau)

Cours Elémentaire 0.75

Choix de lectures (A. Mironneau)

Cours 2e degré 0.85

Choix de lectures (A. Mironneau)

Cours Moyen 1er degré 1.00

Choix de lectures (A. Mironneau)

Cours Moyen Certificat d'Etudes 1.10

Cartes de la Cochinchine cartonné 3.00

Có trừ bán tại nhà in Hậu-giang, ai

mua nhiều về bán lại sẽ lớn huê hồng

Trị nhứt mỗi và chứng
đau lưng

Các chứng như mỗi người hay có
là: đau lưng, nhức mỏi, nhức gân cơ
mỗi xương sống, xương sống v.v. Các
chứng này lại có thêm nữa chứng
khác như là: nhức đầu, đau tức-hồng
bần tã, đều là bị nước-đục-dầu mình
không tinh-khiết; tới 2 triệu triệu
có bệnh mới sanh ra các chứng như
vậy.

Vậy thì hãy dùng thử thuốc hoàn hiệu
"PILULE FOSTER" uống sẽ được
hết liền. Thuốc hoàn này uống chẳng
có đau chi lại tất cả, có làm cho máu
của mình trở nên tươi, nước tiểu được
trong trỏ, trị bộ thận mình được mạnh
hồi lâu.

PILULE FOSTES bào chế tại Spécia-
lité Fostes 25 rue St Ferdinand Paris 17
Ở các nhà bán thuốc tây đều có trừ
bán, hãy hỏi mà mua để mình uống trị
bệnh đau lưng rất hay.

TENTEZ LA FORTUNE
ouvrez lui votre porte

Đánh số Panama được làm giàu

Đóng 15 quang trước, có phước trúng được

500.000 quang

Mua mandat gửi trước 15 quang, sau gửi mỗi tháng 20 quang trong 16
tháng thì đủ. Khi Công-ty số Panama được 15 quang trước thì sẽ gửi cho mình
một cái sổ để cho mình làm chủ, được tới kỳ xổ số mình dò coi số mình có
trúng chăng? Số Panama chẳng trước thì sau sẽ xổ số, công-ty sẽ gửi cho mình
quang tới 1.000 còn nhỏ hơn hết là 400 quang.

Đây là một cuộc đánh số có lợi nhiều không biết chừng nào, đâu không được
gi, cũng không mất tiền vốn của mình.

CÁI thấy cho trước 200 triệu quang. — Mỗi năm xổ ra 4 kỳ: 15 Février,
16 Mai, 16 Août và 15 Novembre. Mỗi lần xổ rồi, công-ty gửi cho mình một cái
bản kê các số đã ra, được mình dò số mình.

AI muốn thử số may, có khi gặp vận may trời nhỏ phước biết đâu,
hãy mua mandat gửi trước 15 quang cho nhà:

BANQUE NOUVELLE 8 Rue Papère 8, Marseille (France)
còn sau đóng 16 tháng, mỗi tháng 20 quang, thì mình được làm chủ vĩnh viễn
cái số của mình mà chờ ngày trúng lãnh tiền.

Giới thiệu sách mới

Nhà Ấn-Quán Hậu-Giang Cánh mới
xuất bản một quyển sách tựa là:
"Aventures tragi-comiques d'un plaideur
Annamite" Tác-giả là quan Trạng-sư
ALBERT VIVIES. Sách làm bằng chữ
Pháp và có dịch ra Quốc-ngữ.

Sách này cốt là nói về luật pháp nhưng
sách đặt-dò thì theo lối tiên-thuyết, cũng
có lúc bi-sai có lúc bi-lạc như trong các
tiểu thuyết khác vậy. Bởi cho nên sách

tựa là sách khoa-học mà đọc không
biết chán, càng đọc càng vui muốn coi
tới hoai cho biết kết-cuộc ra làm
sao. Làm văn mà hay như thế công
thiệt là khéo. Vậy hẳn quán xin giới thiệu
sách này cho chư khách quan. Và sách
có nửa phần chữ Tây nửa phần chữ
Quốc-ngữ thì có thể bỏ lịch cho những
người muốn học thêm chữ Pháp.
Sách có trừ bán tại nhà Ấn-Quán Hậu-
Giang Cánh.

Giá mỗi cuốn 0\$10

TIỂU THUYẾT
HỒT CHÂU HUYỀN DIỆU

TÁC GIẢ: LÊ-THÀNH-LONG (Sổ-tràng)

TIẾP THEO

Lưu-hâm hừ chơn đời quá gấp, rồi
mười rưng rưng chầy ngáp cá ruộng bờ,
chân chỉ đi vô ý bần-bờ, sụp đổ thân
mười rưng rưng chầy ngáp cá ruộng bờ,
chân chỉ đi vô ý bần-bờ, sụp đổ thân
mười rưng rưng chầy ngáp cá ruộng bờ,
chân chỉ đi vô ý bần-bờ, sụp đổ thân

Chà chà! Lưu-châu năm nay trúng
thời thấp bãi, sai bồng đơm trái hồng
hoài cả cánh, đầy đống bột đỏ lá xanh
trông khi bán hết tiền bạc sống dành,
trong tay nhiều kẻ mặt thối liệ toan,
nhà lầu đầy dẫy, đầy ngàn, sang giàu
một hực viên quan kính vì, sức cho ăn
mặt lý-bi, vợ con chuang hưởng vinh
vị cửa nhà.

Ngay-quang-Qui từ tướng ta bà,
chứng chứng nói lại thấy quần phên
áo sáng, còn tới đời sống dành cho năng,

vai đại bỏ coi lại đã sưng vù, đứng
cửa trời ba thước thân xù, đường
đường điện-mây vào-mô vậy vậy.....?

Pont chạng chạng động lạ an, bởi thêm
tiền mà tốc quân da chi, mang chớ
bản hàng kiêu nhĩ cá trượng vì, dính
câu đảo vận như chim khôn nhe cánh.

Lưu-châu cao ráo chẳng toan đánh, chỉ
phủ bày tác-phạm chời tranh, không bao
lâu công vụ dĩ rảnh, đêm giữa trộm
đạo ngày thương di cái dấp.

Giờ ngày mau như giết nhíp, ba
mười ngày các chuyện đã xong, chàng
đi kêu chủ đất lại đóng, (chủ đất quá)
may còn được hai mươi lăm gia.

Thấy những sự.....xiết chỉ buồn bã,
thiệt mà: mình bên mọn dẫu quen
cung là, khó nheo ti An thích chầu ưa,
trời còn có nắng có mưa, là người sao
không bỏ thói, mấy ai sống ba họ, nào
ai khó ba đời, thời thời chỉ cho đông
dài, vậy là phá chời tranh tua khá chơn
dời, vai nặng gánh về nhà kéo trẻ,
lao tâm nhọc chí chỉ xiết kể; ôi miêng
già thì no ấm thời thời, măng lươn bán
phút đã tới rồi. Thừa thừa vựa vựa tiếng

rên, chàng đôi đôi như kim châm tất
đá, lật đật quán đôi đôi chạy vô liền
đá, bốc-xống độn búi; kia, em ôi!
hay là gần ngày đã tới kia kia, nên
quên thúc gán cơn sa-sương, từ năm
ngoài chỉ năm nay, lần hy tình Hè qua
Đông măng, đủ chỉnh thừng mười bảy,
nên nỡ nhay khai buê chẳng lo bện
vật lên đường, công sống làm đầu lợ
đó; lúc thường gọi kẻ là rằm xó,
ngheo là trâm tiêu nhệ sấm dưng,
chàng gọi tiếm các mợ phương dưng,
trong giây lát thì hân-hung điện.

Kiểm-hoà thề thề rằn rằn rằn
chị, than! con ôi! con ôi! nào cho thân
mệ thế nì; đau bụng bụng mỗi một tú
chị, lờ lờ nết tình thối sao kém.

Quang-Qui lấy mồm chầu cùng dậm dậm,
bổng Kim-Hoa đem lại lên đường,
miêng làm thăm van nì từ phương,
phước được trở sanh nì nam từ, vậy
mới có người ngày sau hậu từ, dưng
nổi giồng cho mợ như Nguyễn-gia,
cho hay nhà kính thấy kỳ lạ, con tôi
được mệnh giới vợ nhà bích yên.

Quang-Qui hết dạ lòng thiệp, lăm-

bốn kỳ-quín linh viên tứ-bà, sách báo
để học mới tài, khéo tay rên lấy hình
bày paurax-phi, chàng ta đặc ý xiết bi
chê sao con vậy như y mồi là, thịch
thịch con vợ một nhà.

Một khi kia, lúc thanh vân Qui đang
buồn, suy nghĩ rằng: ta như xà vô vi,
tựa thuyến khôn lái, đường rai cút
cựa, muốn vút nhanh thế khó nhe chơn-
dời, lấy chi độ thế nhe cho đủ dãi,
chàng kêu vợ to phàn mợ nãi: thật
là lăm lúc như chỉ tơ vô rồi, rồi lại cái
dưng đời thất gut cả ngàn khoảnh,
uống cho anh hoàn-vô thân sanb, mà
nghe-vụ nào đầu xử thế....., anh sống
có điều-dinh kế, lãnh xử xa mình hăm
hấp măm rau, trốn khỏi cơn nắng lửa
mưa dầm, giấu tiếng hổ cho tông môn
tổ được.

Kim-Hoa nghe chớ nói..... động
lòng khố: anh hời anh nhe nào gia
hương đây, mợ phàn đây, cây da bốn
củ dờ xư, đôi năm tất nên hình phụ
màu; và lại, vợ chồng ta biết nhau từ
đầu, chỉ trường mới sanh dưng một trai
có phụ; vợ quan quật thán kinh, bực

từ vận sự lúc, không chớ sắc đã đành
an đó chớ, lại thêm con thì số nguyên
công đã rồi, anh tính chỉ nôi trời cảnh lạ
xử nhe, việc sách bực ác tâm tu
mang mợ.

Nàng-oán e khi họ nhục, tiếng dơi
cào dờng thưng ập voi, lý thú vui anh
đau vô học đời, nôi Y, Dân dơi chơn
thời vận, thà mưa nắng liến thân lặn
đá, tủy cơ ứng biến, may có cên chăng?
Đã nhiều lần rồi, bà đi chờ thò ập
mang, thò cho dài thò đã mồi mồi
kém mợ.....

Chàng bảo vợ: em hãy soạn đồ hành
tràng lập tức, cớ gì dưng trong nhà
góp nhóp cho mau, mai là ngày hai
mười hai anh tìn xuất hành, kéo sự trả
ngày sau chẳng dãi.

Kim-Hoa vốn con nhà thì lễ, không
dám nhệch ý chớ, mặt gương vui tỏ
ý vừa lòng, chớ ước đời mất đồng
châu dưng dưng.

(Sau sẽ tiếp)

L'Imprimeur,